

Két választás között

A helyi önkormányzati képviselők választásával egyidejűleg – 2010. október 3-án – megtartott nemzetiségi választásokat követően a lehetséges 2311 kisebbségi önkormányzathoz 2287 alakult meg. Nem alakult meg 22 cigány és két ruszin kisebbségi önkormányzati testület. Ha számszerűsítjük az eddigi adatokat, akkor a következő összesítést kapjuk: megalakult és már dolgozik 41 bolgár, 1222 cigány, 37 görög, 127 horvát, 49 lengyel, 424 német, 39 örmény, 71 román, 73 ruszin, 122 szlovák, 11 szlovén és 23 ukrán kisebbségi önkormányzat. A most megválasztott képviselők jogosultak arra, hogy 2011 januárjában részt vegyenek a területi – megyei és fővárosi –, valamint az országos kisebbségi önkormányzatok választásán.

A kisebbségi önkormányzatok a magyar kisebbségpolitika kiemelt fontosságú intézményei. A rendszer európai viszonylatban egyedülálló, létrehozását intenzív nemzetközi érdeklődés és elismerés kísérte. A képviseleti forma célja, egy olyan struktúra működése, amely az általános választások révén erős közjogi felhatalmazást biztosít a kisebbségi közösségek képviselőire saját kultúrájuk, anyanyelvük megőrzése és fejlesztése terén, oktatási és kulturális intézményeik működtetése érdekében.

Kisebbségi önkormányzati választásokra első ízben 1994-ben került sor, 2010-ben tehát immár a kisebbségi önkormányzatok működésének 5. ciklusa kezdődött el. Ez alkalommal, 2010. október 3-án az ország 1592 településén összesen 2311 kisebbségi önkormányzatot választottak meg. A korábbi négy évben 2045 kisebbségi önkormányzat működött, így a 2010 októberében a korábbihoz képest 13,2%-kal több települési kisebbségi önkormányzat jött létre. A

legtöbb helyi önkormányzata a cigány közösségnek (1222) van, a németek 424 önkormányzata kezdheti meg a tevékenységét. A legnagyobb arányú növekedés (54,3%) a román kisebbség esetében tapasztalható, a korábbi 46 helyi önkormányzat helyett most 71 települési román kisebbségi önkormányzat alakult. A ruszinok önkormányzatainak száma 44,2%-kal növekedett és 73-ra emelkedett.

Az elmúlt 16 évben számos változás történt a kisebbségi önkormányzati választás folyamatában: ismert, hogy 2010. október 3-án csak azok a magyar állampolgárok vehettek részt a kisebbségi választáson, akik 2010. július 15-éig regisztrálták magukat valamely kisebbség választói névjegyzékében. A kisebbségi választói jegyzék bevezetésére a megelőző választások során, 2006-ban került sor.

Az idei évi kisebbségi önkormányzati választás előkészületei időszakában, a 2010. július 15-i határig a 13 magyarországi nemzetiség választói névjegyzékére közel 230 ezer magyar állampolgár kérte a felvételét. Ez a szám 13%-kal magasabb, mint a négy évvel korábbi számadat.

A kisebbségi választói jegyzéken szereplők számának alakulása az egyes kisebbségek között rendkívül változó volt 2010-ben is. Miközben a szlovák kisebbségi választói névjegyzéken lévők száma 18%-kal csökkent, a ruszinoknál kirívóan magas, 55%-ot meghaladó mértékben nőtt a névjegyzéken szereplők száma. 25%-kal nőtt a cigány választók száma, de jelentős az ukrán (26%) vagy a román (20%) névjegyzéken szereplők számának növekedése is a négy évvel korábbi számadatokhoz viszonyítva.

A névjegyzék bevezetésének célja az volt, hogy a kisebbségi választásokon csak az adott, az érintett kisebbség tagjai vegyenek részt. A gyakorlati tapasztalatok sajnos nem teljesítették minden tekintetben a törvényalkotók eredeti szándékát. Sok esetben voltak visszajelzések arról, hogy olyanok is részt vettek a kisebbségi választásokon, majd lettek a kisebbségi önkormányzatok tagjai, akikről megal-

A települési kisebbségi önkormányzati választások adatai			
Kisebbség	Megalakult kisebbségi önkormányzatok száma 2006-ban	Megválasztott kisebbségi önkormányzatok száma 2010-ben	Növekedés az előző választáshoz képest
Bolgár	38	41	7,9%
Cigány	1118	1 222	11,6%
Görög	34	37	8,8%
Horvát	115	127	10,4%
Lengyel	47	49	4,3%
Német	378	424	12,2%
Örmény	31	39	25,8%
Román	46	71	54,3%
Ruszin	52	73	44,2%
Szerb	40	48	20,0%
Szlovák	116	122	5,2%
Szlovén	11	11	0,0%
Ukrán	19	23	21,1%
Összesen:	2 045	2 311	13,2%

pozottan lehet tudni, hogy nem tartoznak az érintett közösséghez, nem ismerik az adott nemzetiség nyelvét, tradícióit, illetve korábban más kisebbség önkormányzataiban vállaltak szerepet.

A kisebbségi önkormányzati választásra csak olyan civil szervezet állíthatott jelöltet, amelynek a választás évét megelőző legalább három éve alapszabályában rögzített célja az adott kisebbség képviselése. A jelölteknek nyilatkozniuk kellett arról, hogy ismerik az adott kisebbségi közösség nyelvét, az adott kisebbségi közösség kultúráját és hagyományait, és arról is, hogy korábban voltak-e más nemzetiség önkormányzatának tagjai vagy tisztségviselői. A jelölt nyilatkozata nyilvános volt, azt bárki megismerhette. E nyilatkozatokból és a választási szervek által közzétett adatokból vált ismertté például az a tény, hogy a 2010. évi kisebbségi választásra jelöltet állító kilenc román civil szervezet közül három egyesület több mint húsz olyan személyt jelölt a román önkormányzatokba, akik korábban más kisebbség képviselői vagy képviselőjelöltjei voltak.

A 2010 májusában megalakult új Országgyűlésnek nem volt lehetősége arra, hogy a kisebbségi ön-

kormányzati választást kísérő negatív jelenségekre megoldást találjon. A választási folyamat lezárulását követően, a kisebbségek jogainak általános áttekintését érintő kormányzati feladat részeként, kiemelt figyelem irányul a kisebbségi önkormányzati választásokra vonatkozó szabályozók újragondolására. A kormányzat szándéka olyan rendelkezések törvénybe iktatása, amelyek biztosítják a valós kisebbségi közösségek részére önkormányzataik megalakítását.

Az új évben folytatódik a nemzetiségek önkormányzati választása: megyei, fővárosi és országos önkormányzatokat választanak az októberi, helyhatósági választásokon képviselővé vált, esküt tett és már működő kisebbségi önkormányzatok tagjai. Az új testületek is karcsúsodnak: a megyei és fővárosi önkormányzatoknak hét-hét tagja lesz az eddigi kilenc helyett, az országos önkormányzatok – tagjainak létszámától függően – 15-53 fősek lesznek. A megyei, fővárosi és országos önkormányzatok megválasztása úgynevezett listás szavazás keretében zajlik majd, 2011 januárjában.

Lapzártá: 2010. november 2.

Újbudán is megalakultak a kisebbségi önkormányzatok

Újbuda jegyzőjének jelenlétében a kerület polgármestere, Dr. Hoffmann Tamás adta át a mandátumokat Újbuda megválasztott kisebbségi képviselőinek. A tizenegy kisebbségi önkormányzat a települési helyhatóságok mintájára működik, az új választási törvény azonban a nemzetiségi érdekképviselet létszámát is megkurtította. Az eddigi öt helyett már csak négy fő képviselhet egy kisebbséget. A XI. kerületben bolgár, cigány, görög, horvát, lengyel, német, örmény, román, ruszin, szerb és szlovák kisebbségi önkormányzat alakult. A kisebbségek delegáltjai felhatalmazásuk után elnököt választottak, majd saját SZMSZ-t és költségvetést dolgoznak ki.

Az újbudai kisebbségi önkormányzatok elnökei: Grozdanov Ivanov Dimiter (bolgár), Kárpáti István (cigány), Dr. Korani Lefki (görög), Németh Istvánné (horvát), Marianné Wesołek Halina (lengyel), Imreh Ferenc József (német), Harmath Kálmán (örmény), Elekes Gabriella (román), Lyavinecz Marianna (ruszin), Becseics Péter (szerb) és Klauszné Fuzik Ildikó (szlovák).

Forrás: www.ujbuda.hu

Látogasson el honlapunkra: www.nemzetisegek.hu